

Základní škola a Mateřská škola Štramberk

Zauličí 485, 742 66 Štramberk, tel. 556 812 057

skola@zsstramberk.cz, www.zsstramberk.cz

ŠKOLNÍ PREVENTIVNÍ STRATEGIE 2020 – 2024

Základní údaje

Název a adresa školy	ZŠ a MŠ Štramberk, Zauličí 485, 742 66 Štramberk
Jméno a příjmení ředitele školy	Mgr. Stanislav Peš Mgr. Marie Kelnarová od 1. 6. 2022
Telefon ředitele	+420 776 234 492
e-mail ředitele	reditel.pes@zsstramberk.cz, marie.kelnarova@zsstramberk.cz

Název a adresa školy	ZŠ a MŠ Štramberk, Zauličí 485, 742 66 Štramberk
Jméno a příjmení metodika prevence	Mgr. Aleš Bjaček Mgr. Hana Kotonská od 1. 9. 2022
Telefon MP	+420 556 812 057
E-mail MP	ales.bjacek@zsstramberk.cz hana.kotonska@zsstramberk.cz

Název a adresa školy	ZŠ a MŠ Štramberk, Zauličí 485, 742 66 Štramberk
Jméno a příjmení výchovné poradkyně	Mgr. Radmila N'Jai
Telefon VP	+420 556 812 057
E-mail VP	radmila.njai@zsstramberk.cz

Platná legislativa

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

Č.j.: 14 423/99-22

Metodický pokyn MŠMT ČR k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance

Č.j.: 10 194/2002-14

Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví

Č.j.: 25 884/2003-24

Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané

Č.j.: 11 691/2004-24

Pravidla pro rodiče a děti k bezpečnějšímu užívání internetu

Č.j.: MSMT-21149/2016

Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)

Č. j. 22294/2013-1

Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních

Č. j. 21 291/2010-28

Metodické doporučení k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních

Č. j, 37 014/2005-25

Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných MŠMT

Charakteristika školy

ZŠ a MŠ Štramberk je středně velká škola, je jediná ve městě. Školu navštěvuje 275 žáků, z toho na prvním stupni je 152 žáků v osmi třídách, na druhém stupni je 123 žáků v šesti třídách. Součástí školy jsou také dvě mateřské školy, které mají samostatné budovy na katastru města Štramberka.

Zmapování v oblasti rizikového chování žáků

1. Sociální a jiné okolí školy

Naše škola je jediná v malém městě, proto evidujeme informace o jejich chování, popř. stížnosti nejen v rámci školy, ale velmi často i zvenčí od občanů. To však bývá často pouze neoficiální cestou. Negativní reakce bývají hlavně na kouření žáků (cestou do školy, po škole), ale také na hlučné a nevhodné chování. V rámci školy se dlouhodobě vyskytují hlavně projevy interpersonálního agresivního chování – vzájemné konflikty s rostoucí mírou agresivity, vulgární vyjadřování, a to v rámci třídy i napříč třídami. V několika případech jsme řešili i jednání na hranici šikany. Poměrně závažným problémem je také nedostatečná

příprava do školy. Další negativní jevy, jako např. záškoláctví, vandalismus, drobné krádeže, se vyskytují spíše ojediněle. Žáci naší školy pocházejí z různých sociálních vrstev, což se začíná také projevovat negativně v jejich vztazích formou posměchu, vydělení z kolektivu. Po dobu distanční výuky nebyli žáci se svými spolužáky v tak blízkém, a hlavně osobním kontaktu, proto byl na sociální stránku žáků dbán ohled po příchodu do školy (netolerance, menší potyčky, nepozornost).

Žáci 7. a 8. ročníků nám formou dotazníku potvrdili, že se jejich představa od předešlých let moc nemění. Bylo prokazatelné, že školu a svou třídu neberou jako negativní jev, ale naopak jsou ve škole spokojeni.

2. Informace od učitelů

Na počátku školního roku učitelé vyplňovali dotazníky, ze kterých vyplynulo, že situaci v oblasti řešení SPJ převážně jako dobrou. Nicméně je stále potřeba si hlídat dané projevy žáků ve škole (nové jevy v rámci různých ročníků).

Vyučující by začlenili do školního roku více besed a aktivit primární prevence (šikana, poruchy příjmu potravy, kouření a návykové látky, záškoláctví, rasismus, sebepoškozování). Navýšili by spolupráci s odborníky (především s ohledem na šikanu), zaměřovali se na chování žáků (tolerance, vztahy se spolužáky, vulgární mluva) a začlenili povědomí o nebezpečí chování žáků na internetu (kyberšikana).

Pedagogové řeší nejčastěji u žáků problémy vztahové (netolerance, pošťuchování, posmívání se, odlišování se od ostatních), vulgární mluvu a nezdvořilost.

Třídním učitelům by se hodilo mít více třídnických hodin (rozhodně na 2. stupni, kde TU nemůže ubírat z hodin odborných předmětů) a více do dění ve třídě zapojit také rodiče žáků. Také by uvítali odborníka, který by reagoval na správný postup při případných projevech SPJ.

3. Informace od rodičů

Rodičům žáků 7. a 8. ročníku byly na počátku školního roku prostřednictvím dětí (a Bakaláře) rozdány dotazníky k problematice SPJ na škole.

Z dotazníkového šetření vyplývá, že více polovina rodičů považuje situaci ohledně SPJ ve škole za dobrou. Další větší část nemá dostatek informací nebo není seznámena se stavem SPJ ve škole (např. návrat dětí po distanční výuce do školy). A poslední menší část rodičů by na stavu pracovala, jelikož jej nepovažuje za uspokojivý.

Podle odpovědí rodičů v dotaznících dělá jejich dětem největší starosti šikana, kouření, vzájemné chování žáků vůči sobě (spolužáci, kamarádi) a rizika spojená s nevhodným používáním internetu (čili kyberšikana).

Škola by se podle rodičů měla zaměřit obecně na všechny témata (z informačního hlediska neustále opakovat). Více by se měla škola zaměřit na kouření, šikana, návykové látky, kyberšikana a morální zásadovost u žáků.

Většina rodičů by rovněž ocenila besedy s odborníky na témata – kyberšikana, šikana, drogová problematika a rizikové sexuální chování.

4. Informace od žáků

Šetření bylo získáno z dotazníků žáků 7. a 8. ročníků, ve kterém měli za úkol vyplnit informace ohledně SPJ ve škole a jejich spokojenost ve škole. Šetření se provedlo dohromady na 60 žácích.

Z dotazníků vyplynulo několik informací. První byla ta, že žáci nedokáží přesně definovat jaké SPJ se ve škole vyskytují. Nepochopili otázku. Zde je potřeba dát žákům bližší povědomí o patologických jevech (nástěnky, besedy, projekty). Nicméně druhá část respondentů považuje situaci v oblasti výskytu SPJ na škole jako dobrou s minimálním výskytem určitých jevů (např. šikana, alkohol, kouření, záškoláctví a vandalismus).

Žákům připadá klima ve škole, respektive ve třídě jako bezproblémové. Mají dobré vztahy ve třídě, rádi navštěvují školu, a i když se ve třídě najde někdo, kdo umí udělat peklo, dokáží si to jako třída vyřešit. Ze všech respondentů pouze 4 napsali, že se jim ve třídě nelíbí, ale negativita nebyla spojena se třídou (vztahová stránka) nýbrž spíše jako postoj ke školství obecně. Ve škole by nic neměnili, i když občas jim chybí některé materiální věci ve škole (nové skříňky, WIFI po celé škole).

Žáci by přivítali více informovanosti o SPJ obecně. Hlavní témata, která by je zajímala by byly týrání a zneužívání dětí, drogy a závislosti, šikana, alkohol a kouření.

5. Informace z vyhodnocení MPP realizovaných na škole v uplynulých letech.

Škola v posledních letech používá podobné aktivity a postupy při prevenci a řešení SPJ, pracuje podle MPP. Tvorba nového MPP se vždy odvíjí od vyhodnocení původního. Velkým propadem v realizaci preventivních témat byla distanční výuka.

Stanovené cíle ŠPS

Na základě informací z dotazníků, diskuzí se žáky i vlastního pozorování víme, že četnost výskytu SPJ se výrazně nemění, pouze se mění druh negativních jevů, které se v určitém období více projevují. Setrvalým problémem, který se nijak nelepší, je nevhodné chování (netolerance), vulgární chování, kouření a problém aktuální doby kyberšikana (zneužívání anonymity na sociálních sítích, internetové rozepře, zesměšňování). Distanční výukou se více

narušila sociální strana žáků, kteří se po dlouhém čase stráveném doma, hůře začleňují do prezenční rutiny a návyků. Zcela potlačit negativní jevy se asi nepodaří, nicméně se škola bude i nadále snažit je co nejvíce eliminovat. A to jak vlastními silami, tak za pomoci odborníků zvenčí. Velký důraz je kladen na vztahy ve třídách. Snažíme se, aby se všichni žáci ve škole cítili bezpečně a příjemně.

1. Dlouhodobé cíle vyplývající ze vstupních informací

- snížit výskyt agresivního interpersonálního chování (tolerantnost, slušné chování) mezi žáky,
- snížit výskyt kouření mezi žáky,
- snížit výskyt negativních jevů a reakcí žáků na internetu (kyberšikana),
- zvýšit proškolenost pedagogického sboru v oblasti SPJ,
- zlepšit ochotu ke spolupráci mezi žáky,
- zvýšit informovanost rodičů i žáků o SPJ.

2. Střednědobé cíle plynoucí z dlouhodobých cílů

- realizovat aktivity zaměřené na prevenci SPJ (třídnické hodiny, KPV, programy, besedy),
- aktivně využívat třídnické hodiny k práci se žáky,
- informovat žáky i rodiče o problematice SPJ,
- seznamovat žáky s riziky, učit je rizika rozpoznat a předcházet jim,
- rozvíjet koordinaci v prevenci v rámci školy i se spolupracujícími institucemi,
- vést žáky ke zdravému životnímu stylu, vzájemné toleranci a pomoci,
- vést žáky k pozitivnímu sociálnímu chování, pomáhat zvládat zátěžové situace,
- komunikovat s rodiči, pořádat besedy pro rodiče,
- důsledně kontrolovat absenci žáků, plnění povinností,
- zdokonalovat a rozšiřovat znalosti o SPJ v pedagogickém sboru,
- podporovat mimoškolní aktivitu dětí, smysluplné trávení volného času,
- podporovat aktivity nespécifické primární prevence,
- při výskytu rizikového chování žáků ve škole aktuálně zařazovat programy a postupy na řešení problémy,
- výskyt SPJ řešit ve spolupráci s ŠMP, VP, odborníky a ostatními pedagogy,
- pořádat programy pro děti, adaptační kurzy, zážitkové programy,
- spolupracovat s institucemi zabývajícími se danou problematikou,
- dle možností zajistit proškolení pedagogického sboru.

3. Krátkodobé cíle

- pracovat s rodiči v rámci třídních schůzek, snažit se je více zapojit,

- pracovat s žáky, vést je ke zdravému životnímu stylu, učit rozpoznávat rizika a předcházet jim,
- podporovat vlastní aktivity žáků, vedoucí k pozitivnímu životnímu stylu,
- provádět interní šetření mezi žáky,
- plnit MPP,
- využívat odbornou literaturu, vhodné učivo, audiovizuální techniku, pro realizaci programů, besed, diskuzí,
- při řešení problémů nabídnout pomoc žákům i rodičům.

MPP plní všichni vyučující v rámci výuky a třídnických hodin. Preventivní programy a besedy vedou lektori k tomu kvalifikovaní. Adaptační kurzy vedou TU, ve spolupráci s ostatními, popř. také lektori zvenčí. Proškolení pedagogů se uskuteční podle aktuální nabídky školení KVIC nebo externích odborníků. Pro besedu s rodiči škola pozve odborníka na dané téma.

Při jednáních s rodiči při řešení rizikového chování je přítomna výchovná komise (metodik prevence, výchovný poradce, ředitel školy), třídní učitel a zainteresovaný pedagog.

Externí organizace, které škola využívá: PPPP Ostrava, PČR, OSPOD Kopřivnice, PPP NJ, Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje a Štramberku, lektori projektu Nebuť oběť!.

V průběhu platnosti ŠPS bude průběžně upravován MPP dle aktuální situace.

Ve Štramberku 2. 9. 2020

Zpracoval: Mgr. Aleš Bjaček, MŠP

Schválil: Mgr. Stanislav Peš, ředitel ZŠ a MŠ